

Kvalitetsgranskning
Rapport K-2013:1

Arbetsplats- förlagt lärande

Lärlingsutbildningen för vuxna

Sammanfattning

Skolinspektionen har granskat lärlingsutbildningen för vuxna i sexton kommuner. Granskningen har även omfattat den särskilda utbildningen för vuxna.

Bilden från de som är involverade är generellt positiv. Trots det visar granskningen på flera utvecklingsområden som kan öka kvaliteten på utbildningarna. En del av dem känns igen från tidigare granskningar av arbetsplatsförlagt lärande¹.

Ungefär två tredjedelar av utbildningarna som Skolinspektionen har granskat finns inom handel och administration, med till största delen inriktningen butikssäljare, hantverk med framförallt floristlärlingar, industri samt restaurang & livsmedel. Inom särskild utbildning för vuxna är det barnskötare, fastighetsskötare och butik som dominerar.

Utvecklingsområden som Skolinspektionen lyfter fram

Planeringen av lärlingsutbildningen

1. Lärlingsutbildningen planeras inte alltid i samråd med Arbetsförmedling och omgivande arbetsliv. Många gånger sker planeringen endast utifrån den lärarkompetens skolan har och elevernas önskemål. Lärlingsråd eller liknande funktion saknas eller fungerar bristfälligt på majoriteten av skolorna.

¹ Arbetsplatsförlagd utbildning i praktiken — en kvalitetsgranskning av gymnasieskolans yrkesförberedande utbildningar, Rapport 2011:2, Skolinspektionen (2011)

Planeringen av elevens utbildning

2. Utbildningarna planeras inte alltid med avseende på elevens erfarenhet och kompetens. Viss kartläggning sker. Skolinspektionen har dock inte påträffat strukturerad validering förutom inom vårdrken. Utbildningskontrakten är mycket bristfälliga, de innehåller inga beskrivningar av vilka delar av utbildningen som förläggs på arbetsplatsen. Det förebyggande arbetet mot kränkande behandling innefattar inte det arbetsplatsförlagda lärandet.

Kvalitetssäkring av arbetsplats

3. Handledarnas kompetens säkerställs inte av skolan.Handledarutbildning anordnas men endast ett fåtal handledare deltar i den. Inte alla vuxenutbildningar tar reda på om samtliga kunskapsmål kan uppnås på arbetsplatsen.

Genomförandet av utbildningen på arbetsplatsen

4. Handledare och elevers kunskaper om utbildningen och kunskapskraven är ofta bristfälliga och därför blir den kontinuerliga uppföljningen av utbildningen många gånger inte kopplad till kunskapskraven. Betygsättningen sker inte heller alltid i samråd med handledare.

Kvalitetsarbete

5. Få utbildningar hade gjort någon form av utvärdering av det arbetsplatsförlagda lärandet och kunde inte heller visa att de planerat för några utvärderingar.

Regelbunden tillsyn av alla skolor

SKOLINSPEKTIONEN granskar skolverksamhet, förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet. Utgångspunkten är de lagar och regler som finns för verksamheten.

Kvalitetsgranskning inom avgränsade områden

SKOLINSPEKTIONEN granskar kvaliteten i skolor och andra verksamheter inom avgränsade områden. Granskningen ska leda till utveckling.

Anmälningar som gäller förhållandet för enskilda elever

ELEVER, FÖRÄLDRAR och andra kan anmäla missförhållanden i en skola till Skolinspektionen, till exempel kränkande behandling eller uteblivet stöd till en elev

Fristående skolor

– kontroll av grundläggande förutsättningar

SKOLINSPEKTIONEN bedömer ansökningar om att starta fristående skolor. Bedömningen innebär en grundläggande genomgång av skolans förutsättningar inför start.